

Izbija vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni prostori:
2637 South Lawndale Ave.

Office of Publication:
2637 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXIV.

Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 22. OKTOBRA (OCTOBER 22), 1942

Subscription \$6.00 Yearly

STEV.—NUMBER 209

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Dva ameriška rušilca potopljena pri Solomonih

Japonske vojske posadke in militaristične naprave na Guadalcanalu bombardirane iz zraka. Avstralske čete prodirajo naprej v gorovju Nove Gvineje. Ameriški letalci metali bombe na bazo nemških podmornic v Franciji. Viharji zavrlji nacijske letalske operacije nad stalingrajsko fronto

Washington, D. C., 22. okt.—Bitke v zraku in na morju pri Solomonovih otokih so se poostrele in Amerika je izgubila dva rušilca v zadnjih dneh, poročajo mornarični department. Ameriška bojna letala, ki upirajo napade z letališča na Guadalcanalu, so poškodovale eno japonsko križarko in enega rušilca in sestrelila nadaljnjih devet japonskih letal. Napadi na japonske pozicije na tem otoku se nadaljujejo.

Rušilca, ki so ju Japonci potopili, sta bila Meredith in O'Brien. Kotičnik članov posadke se je rešilo, ni znano, domneva pa se, da je večina rešila.

London, 22. okt.—Ameriške letalske trdnjave so bombardirale bazo nemških podmornic v Lorientu, Francija. Vest iz Vichyja pravi, da so bombe ubile najmanj sto ljudi in ranile 450.

Militaristične naprave ob kanalu Dortmund-Ems so bile tudi tarča bombardiranja iz zraka. Samo tri letalske trdnjave se niso vrnile v svoje oporišče po izvršenem napadu.

V svojem povratku so letala bombardirala nemške parnike. So pa zanele požar na enem od njih, na drugem pa so potrošile eksplozijo.

Washington, D. C., 21. okt.—Ameriška bojna letala že tri dni neprestano bombardirajo japonske čete in militaristične naprave na Guadalcanalu, glavnem otoku Solomonove grupe, in prizadela so jim težke izgube, pravi mornarični department. Izgleda, da Japonci odlašajo z ofenzivno na kopnem in v zraku proti ameriškim pomorščakom, ki drže vojaško letališče na Guadalcanalu.

Komunike pravi, da se več sovražnih bojnih in transportnih ladij nahaja v bližini Solomonovih otokov, toda izkrcala niso nadaljnjih čet na Guadalcanalu. Mornarični tajnik Frank Knox je na konferenci z reporterji dejal, da Japonci še niso mogli vse razpoložljive oborožene sile v ofenzivo, da iztrgajo Guadalcanal iz ameriških rok. Očitno je, da Japonci nečisto pošiljajo bojnih ladij v bližino otoka iz bojazni, da bi bile razbite po bombardiranih ameriških letalcev, ki se vedno operirajo z letališča na Guadalcanalu.

Ameriške letalske trdnjave so napadle japonsko bazo pri Ratsakem zalivu 115 milj severozahodno od Guadalcanala. Bombardiranje je potekalo več militarističnih naprav in zanele požare. Od začetka bitke za Guadalcanal so ameriški letalci sestrelili 83 japonskih bojnih letal, potopili dva parnika in poškodovali šest drugih, sami pa so izgubili samo sedem letal.

Prejeto bila objavljena vest, da so ameriški letalci vrgli dva letalske bombe na japonsko vojaško posadko na otoku Kiski v Aleutski grupi pri Alaski. To je bil drugi napad na to posadko v zadnjih dneh.

Melbourne, Avstralija, 21. okt.—Avstralske in ameriške letalske trdnjave so bombardirale japonske baze pri Buinu, severni del Solomonove grupe. Bombardiranje na vojaško letališče je bilo že četrty napad na to bazo v zadnjih petih dneh. Avstralske čete prodirajo naprej v gorovju Owen Stanley, Nova Gvineja. Včeraj so poročili, da so jih daleč in dospelo do

De Gaulle pozval Francoze v revolto

Laval naslovil nov apel delavcem

London, 21. oktobra.—General Charles de Gaulle, vodja bojujočih se Francozov, je po radiu pozval svoje rojake v revolto proti Pierreu Lavalu, načelniku vlade v Vichyju, in drugim izdajalcem. Revoltirajo naj proti konškrpciji delavcev za dela v nemških vojnih industrijah.

De Gaulle in njegovi pristaši so v prejšnjih govorih svetovali previdnost. Priporočali so francoskim rodoljubom, naj ne store ničesar proti nemškim gospodarjem, dokler ne pride čas za invazijo kontinenta po zaveznikih. De Gaulle je sinoči direktno pozval svoje rojake v revolto.

"K orožju, francoski vojaki v Vzhodni Afriki, pomorščaki na vseh morjih in letalci v vseh ozračjih!" se je glasil poziv. "Naprej delavci, kmetje in meščani, ki trpite pod nadvlado nacier in francoskih izdajalcev! Mobilizirajte maso za velik boj v splošni revoluciji. Mi bomo tudi bili v isti boji in borili se bomo pod isto zastavo. Čas rešitve se bliža."

Vichy, Francija, 21. okt.—Načelnik vlade Laval je po radiu ponovno apeliral na izurjene delavce, naj gredo v Nemčijo. Ako bo šlo za okrog 100,000 delavcev, bodo izpuščeni francoski vojni ujetniki iz nemških taborišč in se po dolgih mesecih združili s svojci v Franciji.

Laval je rekel, da Francija ne more biti pasivna sprčo ogromnih žrtv v življenjih in materialu, ki jih doprinese Nemčija v tej vojni, da ustavi poplavo boljševizma po vsej Evropi. Francija bo vedno soseda Nemčije in skrbeti je treba za mir med njima. Če bo Nemčija poražena v vojni, bo to katastrofa ne samo za Francijo, temveč za vse Evropo. Sovjeti bi narekovali zakone v Evropi. To se lahko prepreči le s poglobitvijo kooperacije med Francijo in Nemčijo.

Čilejski kabinet resigniral

Prelom odnošajev z osiščem blizu

Santiago, Čile, 21. okt.—Vsi člani čilejskega kabineta so sinoči resignirali in predstavnik močne socialistične stranke je pozdravil to kot prvi korak v prelomu odnošajev z Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Predsednik Juan Antonio Rios bo moral reorganizirati vladu v politični krizi, ki je nastala, ko je ameriški državni podtajnik Sumner Welles v svojem nedavnem govoru v Bostonu, Mass., izrekel obdolžitev, da Čile in Argentina dopuščata proste roke osiščnim agentom in špionom na svojem ozemlju, da ti obveščajo poveljnike osiščnih podmornic o kretanju zaveznških parnikov na morjih, da jih lahko napadajo in potapljaajo. Rios je zaradi Wellesovih obdolžitev odložil obisk Amerike.

Margaduke Grove, tajnik socialistične stranke, druge največje v grupi ljudske fronte, je dejal, "da resignacija članov kabineta je korak v revizijo politike in prelom z osiščem. To se je zgodilo pod pritiskom naše agitacije, ki smo jo vodili več mesecev."

Lov na osiščne državljane v Čileju

Santiago, Čile, 21. okt.—List La Hora poroča, da je bilo več osiščnih državljanov aretiranih v policijskih navalih. Imena aretirancev in obdolžitve niso bile objavljene. Poročilo dostavlja, da se lov nadaljuje.

ANGLEŠKA VLADA NAJ POJASNI HESOV STATUS

Pravda zahteva takojšnjo obravnavo

USTANOVITEV MEDNARODNEGA TRIBUNALA

Moskva, 21. okt.—Sovjetska vlada je pozvala Anglijo, naj pojasni status Rudolfa Hessa, bivšega nacijskega voditelja, ki se nahaja v Angliji kot jetnik. Pravda, glasilo komunistične stranke, je istočasno objavila uvodnik z zahtevo, da pride Hess takoj pred sodišče. Če ne bo takoj odredena obravnavo, bodo soveti smatrali Hessa za Hitlerjevega poslanika v Angliji.

Uvodnik je sledil uradni izjavi sovjetske vlade, v kateri je naglasila, da morajo biti nacijski voditelji, ki so bili ujeti v tej vojni, takoj postavljeni pred sodišča in kaznovani za storjene zločine. Vlada se sklicuje na Rooseveltovo deklaracijo, da morajo biti nacijski voditelji kaznovani.

"Izjava angleške vlade, da Hess ne bo prišel pred sodišče, dokler ne bo ta vojna končana, pomeni, da ga ona ne smatra za največjega Hitlerjevega lopova, temveč za reprezentanta druge države, Hitlerjevega poslanika," pravi Pravda. "Čudno torej ni, ker Hessova žena pošilja pisma reprezentantom Anglije z apeli, naj ji vrnejo moža. Ona je vsekakor prepričana, da njen mož ni vojni ujetnik. Dognati se mora sedaj, ali je Hess v očeh angleške vlade zločinec, ki mora biti kaznovan, ali reprezentant Hitlerjeve vlade, ki kot tak uživa imuniteto. Hess je notoričen zločinec Hitlerjeve gänge, ki je v uniformi nemškega letalca došel v Anglijo v upanju, da se bo lahko izognil obravnavi pred mednarodnim sodiščem."

London, 21. okt.—Zahteva sovetov, da se Hess takoj postavi pred sodišče, je potisnila na površje razliko med ruskimi in angleškimi idejami o justici. Tu trdijo, da celo v slučaju, ako bi se sestavila evidenca proti Hessu, se ne bi mogla vršiti obravnava. Angleška sodišča ne morejo kaznovati tujcev za zločine, ki so jih izvršili zunaj njihove jurisdikcije. Parlament bi moral ustanoviti poseben tribunal, kar pa je v nasprotju z britanskim pojmom justice. Izhod je po mnenju britskih krogov v sklenitvi dogovora z združenimi narodi glede ustanovitve mednarodnega tribunala.

Rusija ne bo vsiljevala komunizma

Vodja stranke napovedal poraz Nemčije

Moskva, 21. okt.—Emilijon Jaroslavski, vodja komunistične stranke, je dejal, da Rusija ne bo pritiskala na druge države, naj sprejmejo komunistične doktrine in osvoje sovjetski sistem in da se ne bo posluževala sile za doseg tega cilja.

"Mi nismo nikdar vsiljevali svojega socialnega sistema in ga tudi ne bomo v bodočnosti drugim državam, toda branili ga bomo z vso razpoložljivo silo," pravi Jaroslavski v članku v Pravdi, glasilu komunistične stranke.

On je načelnik vodilne komisije eksekutivnega odbora komunistične stranke. V članku poudarja, da je komunistični sistem omogočil Rusiji borbo proti Nemcem, čeprav se mora sama bojevati. Dalje je napovedal, da bo Rusija porazila Nemčijo, ker je mobilizirala vsa sredstva za totalno vojno.

Domače vesti

Obiski in posdravi

Chicago. — Jennie Bevk, Ely, Minn., je 20. t. m. obiskala gl. urad SNP in uredništvo Prosvete.

Clevelandake vesti

Cleveland. — Anton Mavec, 32-letni zemljišni trgovec, rojen v Loranu, se je 18. oktobra ubil, ko je s svojim letalom letel čez Pennsylvanijo. Letalo je padlo na farmo blizu Westforda, Pa., on pa je umrl eno uro kasneje v bolnišnici. Mavec je bil licenciran pilot in to je bil njegov prvi polet. Zapuška brata in dve sestri. — Dne 18. t. m. je v bolnišnici umrl George Samra, star 63 let in rojen v Močni reki pri Koprivnici na Hrvaškem. V Ameriki je bil 39 let in zapuška ženo in šest odraslih otrok. — Istega dne je umrla Mary Zganjar, roj. Perušek, stara 84 let in vdova. Zapuška pet odraslih otrok, devet vnukov in sedem pravnukov. — Konrad Floss, ki je bil aretiran na farmi Jos. Sajovca, je pred sodnikom priznal, da je do smrti povzročil rojaka Josipa Fortunona dne 13. oktobra. Obsojen je bil na šest mesecev zapora.

Argentina vztraja pri svojem stališču

Vlada ne bo pretrgala odnošajev z osiščem

Buenos Aires, Argentina, 21. okt.—Argentinska vlada je informirala Združene države, da ne bo revidirala svojega stališča in pretrgala diplomatskih odnošajev z Nemčijo, Italijo in Japonsko. To dejstvo potrjuje poročilo, ki ga je dobil list Critica iz Washingtona.

Felipe Esplil, argentinski poslanik v Washingtonu, je informiral državnega podtajnika Sumnerja Wellesa o stališču svoje vlade v soglasju z navodili, katera je dobil od predsednika Ramona Castilla. Prej je Esplil protestiral proti Wellesovi deklaraciji, da imajo osiščni agenti in špioni v Argentini in Čileju proste roke in da dajejo poveljnikom osiščnih podmornic informacije o kretanju zaveznških parnikov na Atlantiku in Karibejskem morju, da jih lahko potapljaajo.

Argentinski zunanji urad je dejal, da ameriška vlada ni bila direktno obveščena o stališču Argentine. V njegovem imenu je govoril poslanik Esplil v smislu instrukcij, katere je dobil, ko se je mudil v Buenos Airesu nekaj dni, od predsednika Castilla.

Kot posledica stališča argentinske vlade je očitno, da se bo do odnošajev med njo in ameriški republikami, ki podpirajo vojne napore združenih narodov v borbi proti osiščnim silam, poslabšali. Argentina in Čile sta edini ameriški republiki, ki še nista pretrgali diplomatskih odnošajev z osiščem.

Bivši unijski uradnik aretiran

Chicago, 21. okt.—Michael Savachka, bivši tajnik-blagajnik unije trgovskih klerkov, je bil aretiran v Miamiu, Fla., na obtožbo kršenja nabornega zakona. On je pobegnil iz Chicago 5. junija in federalni detektiv, ki so ga aretirali, ga bodo pripeljali nazaj. Savachka bo zaslišan tudi glede vsote \$910,000, ki je izginila iz blagajne unije.

Dr. Stock, dirigent čikaškega orkestra, umrl

Chicago, 21. okt.—Dr. Frederick A. Stock, dirigent čikaškega simfonjskega orkestra, je včeraj umrl v svojem stanovanju. Podlegel je srčni bolezni. Stock je bil dirigent orkestra 38 let in ob smrti je bil star 69 let.

Italija gradi utrdbe ob Jadranskem morju

Konferenca zaveznških generalov

Priprave za sunek proti Burmi

London, 21. okt.—Poročilo, da so se sestali generali Archibald P. Wavell, Claude Auchinleck, Joseph W. Stilwell in New Delhi, Indija, je sprožilo ugibanja glede priprave za zaveznški sunek proti Burmi, britski koloniji, ki so jo okupirale japonske čete. General Stilwell, poveljnik ameriških čet v Indiji, bo prevzel važno vlogo v operacijah, da se požene Japonce iz Burme.

Auchinleck je bil razrešen dolžnosti kot poveljnik britske oborožene sile na Srednjem vzhodu pred tremi meseci. Njega je nasledil general Harold Alexander. Kakšne so dolžnosti Auchinlecka sedaj, ni znano.

Japonci imajo pet ali šest vojaških divizij v Burmi. Dnevna se, da general Kaišek, vrhovni poveljnik kitajske oborožene sile, pritiska na zaveznike, naj invadirajo Burmo in jo iztrgajo iz japonskih rok.

General Auchinleck in Stilwell sta dospela v New Delhi kmalu potem, ko je general Wavell obiskal ozemlje ob burmski meji. Domneva se, da se posvetovanja med njimi nanašajo na spojitve britskih, ameriških, indijskih in kitajskih čet. Kadar bo ta izvedena, bo morda dan ukaz za invazijo Burme.

Da se neaki pripravljajo, potrjuje izjava britskega podkralja Linlithgowa, "da bomo kmalu zapodili Japonce iz Burme." O generalu Stilwellu je znano, da je za ofenzivo proti Japoncem.

Kongres sprejel davčni načrt

Predsednik Roosevelt ga danes podpiše

Washington, D. C., 21. okt.—Kongres je včeraj sprejel davčni načrt, ki določa zvišanje dohodninskih in drugih davkov, da bo Amerika dobila dodatno vsoto za financiranje vojnih operacij. Novi davki bodo prinesli v federalno blagajno najmanj \$275,000,000 letno.

Takoj po sprejetju v obeh kongresnih zbornicah je bil načrt poslan predsedniku Rooseveltu. On ga bo danes podpisal in zakon stopi v veljavo 1. novembra.

Nadaljnjih 18,500,000 oseb bo moralo plačevati dohodninski davek. Med temi so farmarji in delavci z nizkimi dohodki, ki do sedaj niso plačevali dohodninskega davka. Število davkoplačevalcev se bo povečalo na 46 milijonov.

Kongres je s sprejetjem načrta povečal davčno breme za devet milijard dolarjev. Znašalo bo \$26,000,000,000 in temu se mora dodati nadaljnja vsota šest milijard dolarjev v državnih, okrajnih in mestnih davkih.

Ragen imenovan za nadzornika državnih jetnišnic

Chicago, 21. okt.—Governor Dwight H. Green je imenoval Joseph E. Ragena za nadzornika državnih jetnišnic pri Jolietu. Ragen bo prevzel službo prihodnji ponedeljek. On bo vodil preiskavo bega Rogerja Touhyja, Basila Banghartha in petih drugih kaznjencev iz jetnišnice.

Albanski rebeli se bore proti fašistom na treh frontah

MADZARI POKLALI 30,000 SRBOV

Moskva, 21. okt.—Poročilo, ki ga je prejela ruska časnikarska agentura Tass iz Turčije, pravi, da Italija gradi utrdbe ob Jadranskem morju kljub opoziciji s strani nemškega vojaškega poveljstva v Belgradu.

Poročilo dostavlja, da je italijanski kralj Viktor Emanuel nedavno obiskal Dalmacijo in opazoval konstrukcije utrdb. Pri gradnji teh je uposlenih okrog 400,000 delavcev in vojakov. Veriga utrdb se vleče od Dubrovnika do Splita. Trdnjavska črta se bo podaljšala do Dinarskih Alp, da se zaščiti Reka, pristanišniško mesto.

Druga vest iz Turčije pravi, da nacija v soglasju s Hitlerjevim programom konsolidacije osvojenega ozemlja snujejo zvezo balkanskih držav. Program je naletel na opozicijo pri ogrski vladi, ki je že namignila, da se ne bo pridružila zvezi.

London, 21. okt.—Poročilo, da se je italijanski alpski regiment uprl v Gorici, ko so ga nameravali poslati na rusko fronto, ki je prišlo v London iz nekega kraja ob italijanski meji, je sledila vest iz Ankare, Turčija, da so albanski rebeli proglašili neodvisnost Albanije in da se bore proti italijanskim četam na treh frontah.

Revolta ogrskih italijansko kontrolo Albanije in Mussolini je moral poslati nadaljnje divizije, topniške oddelke in bojna letala v deželo, da zatire revolto. Srdite bitke med rebeli in italijanskimi četami se nadaljujejo v albanskih hribovih.

(Italijani so invadirali Albanijo na veliki petek v letu 1939 in pogladi kralja Zoga iz dežele. On je sedaj begunec v Angliji. Po zvezi so Italijani napadli Grčijo iz Albanije. Grki so se hrabro borili proti Italijanom več mesecev in jim prizadeli težke izgube. Pred popolnim porazom jih je rešil Hitler, ko je poslal svoje čete proti Grkom.)

London, 21. okt.—Jugoslovanska ubežna vlada je prejela vest iz zanesljivega vira, da so teroristi ogrskega nadvojvoda Elbrehta pobili 30,000 Srbov v Vojvodini. Isti viri poročajo, da je več častnikov dezertiralo iz ogrske armade in se pridružilo teroristom.

Predstavnik jugoslovanske vlade je dejal, da je nadvojvoda Elbrecht prepovedal pobijanje Srbov v njegovi navzočnosti, "toda on mirno gleda, ko teroristi trgajo nohte in meso žrtv z žarečimi kleščami."

Italijanski bankir pripeljan v Chicago

Chicago, 21. okt.—Severio Ariani, ki je pobegnil iz tega mesta pred enajstimi leti, ko je First Italian State banka propadla, je bil pripeljan v Chicago iz San Franciscusa, Cal., kjer so bili on in člani njegove družine pred nekaj tedni aretirani. On je obtožen, da je ukradel vsoto \$154,539, denar vlagatelj. Ariani in člani njegove družine so se skrivali pod drugimi imeni v San Franciscu.

Deset srbskih talcev ustreljenih

London, 21. okt.—Jugoslovanska vlada je dobila poročilo, da so nacija ustrelili deset srbskih talcev v distriktu Nišu zaradi umora nekega nemškega podčastnika.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Nastavila na Zdravstveno dršvo (Istven Chicago) in Kanada \$6.00
na leto. \$3.00 na pol leta. \$1.50 na četrt leta; za Chicago in Clevelo
\$7.50 na leto. \$3.75 na pol leta; za inozemstvo \$6.00.Subscription rates for the United States (except Chicago) and
Canada \$6.00 per year. Chicago and Clevelo \$7.50 per year. Foreign
countries \$6.00 per year.Cene opisov po dogovoru. Nekopirni dopisi in pisarniški
listov so na vračajo. Nekopirni listovine (listov, pomeni,
drama, pesmi itd.) so vračajo pošiljalca le v slučaju, če je pošiljalca
pošiljalca.Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications
and editorial articles will not be returned. Other communications,
such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only
when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Nastav na vse, kar ima stik s Natom

PROSVETA

2557-59 So. Lawndale Ave. Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju na primer (October 31, 1942), poleg vašega imena
na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Pono-
vite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Glede revolucije v Italiji

Ameriško demokratično časopisje se je te dni zelo razpisalo o
Italiji. Povod za to je dal justični tajnik Biddle, ki je na Kolum-
bov dan naznanil, da italijanski nedržavljan v Ameriki, okrog
600.000 po številu, od 19. oktobra t. l. ne bodo več smatrani za so-
vršne tujcemce. (To vsekakor velja tudi za primorske Slovence
in Hrvate v Ameriki, ki še niso državljanji Združenih držav in ka-
tere je ameriška vlada doslej smatrala za podanike Italije, torej
sovršne inozemce.)Justični tajnik je dal razumeti, da razlog za to koncesijo je, ker
so italijanski državljani v Ameriki s svojim obnašanjem in izja-
vami dokazali, da so lojalni Združenim državam in s tem so napo-
vedali revolucijo Mussolinijevi diktaturi v Italiji. Sploh je justični
tajnik Biddle naglašal, da je fašizem v Italiji v smrtnem
strahu pred revolucijo in Mussolini se je v tem strahu zavaroval
s Hitlerjevimi gestapovci, kajti na Italijane same se ne zanese
več. Ameriški Italijani prinašajo s svojim delom in kooperacijo
poraz Mussoliniju in fašizmu.Ameriški demokratični tisk izvaja iz tega, da je Italija na robu
revolucije in morda bi bila zaradi tega najpripravnější teren za
novo fronto. Če bi demokratične sile zdaj invadirale Italijo, bi
najbrže padla kot zrela hruška — s pomočjo notranje revolucije —
in bi takoj prošla za premirje.Mi strimo nad to naivnostjo! Kje so kakšna konkretna zna-
menja italijanske revolucije? Ali so morda nedavni izgredi kmetov
v južni Italiji, o katerih je bilo poročano le toliko, da so se
uprli policiji zaradi zadnjega prgišča žita, katerega so jim hoteli
vzeti? Ali pa je morda grof Carlo Sforza prepričal ameriške ča-
snikarje, da so gerilski boji primorskih Slovencev in Hrvatov v
Primorju — znamenja italijanske revolucije?Kdor resno in objektivno gleda na to stvar, ne more do danes
opaziti ničesar, kar bi pričalo o kakšnih znamenjih italijanske re-
volucije. Nihče ne dvomi, da je v Italiji — kakor v Nemčiji — veli-
ka nezadovoljnost; razen fašističnih žandarjev in komisarjev in
vseh onih, ki so dobro okoriščajo s položajem, ni menda nihče za-
dovoljen in trpljenje je neznosno. Ampak gola nezadovoljnost in
pasivnost še nista nobeno znamenje revolucije.Za uspešno revolucijo je treba najprej volje, potem pa orožja
in organizacije. V Italiji pa ne vidimo nobene organizirane volje
za kakšno revolucijo, dočim je orožje izključno v rokah armade in
policije. Italijanska armada je danes večinoma v Jugoslaviji in na
Grškem, kolikor je ni v Afriki in na ruski fronti. Ali so italijanski
vojaki v Jugoslaviji morda prenapolnjeni z duhom revolucije proti
duševni in fašistom sploh? Kaj še! Italijanski vojaki v Jugoslaviji
z največjo naslado — zatirajo revolucijo Slovencev, Hrvatov in Sr-
bov in pri tem zatiranju se obnašajo prav tako barbarsko in krvo-
ločno, kakor nemški nacisti.Slovenski četniki v svoji Osvobodilni fronti in hrvaški ter srbski
četniki pod vodstvom Mihajloviča imajo voljo za upor, česar
italijanski vojak nima — in kjer je volja, tam se dobi tudi organi-
zacija in orožje.Zadnje dni prihajajo vesti, da sta Mussolini in Hitler v nav-
skrležju. Staro dejstvo je, da Nemci — ne samo Hitler, temveč sleherni
nemški vojak — nimajo nobenega respekta do Italijanov; lahko
je tudi res, da Hitler ne more biti zadovoljen, ker Italijanske čete
še leto dni zatirajo vstajo v Sloveniji, na Hrvaškem (Dalmaciji),
v Bosni in Črni gori, a je še niso zatirale. Morda bo Hitler res za-
pobil Italijane iz Slovenije in v Balkanu ter vzel Primorje s Tra-
tom, Reko in Dalmacijo vred pod svojo kontrolo.Ali se bo Mussolini potem upri Hitlerju in poklical Angleže in
Američane na pomoč? Ne verjamemo. Mussolini je zavozil že
tako daleč, da stoji in pada s Hitlerjem, drugega izhoda zanj ni.
Zato bo mirno in udano sprejel vsako brco, vsak udarec, ki mu
ga prisili Hitler. Pa recimo, da bi se upri. Kaj potem? Ali bi to
pomenilo, da se je Mussolini odpovedal fašizmu in je pripravljen
sprejeti demokracijo — tisto demokracijo, katero je sovražil in za-
ničeval vse svoje odraslo življenje, tudi takrat, ko je sodeloval
z italijanskimi socialisti in robanil proti italijanski monarhiji,
katero danes čisti?Kdor bi to verjel, je zrel za umobolnico. Mussolini je odigral
in zanj ne more biti pri demokratičnih ljudeh nobenega pomisleka
in nobenega pardona! Mussolini je absolutno in za vselej pretrgal
z demokracijo pred dvajsetimi leti, ko si je s terorjem prisvojil
vlado Italije in potem uničil najboljše italijanske demokrate in
revolucionarje, tako da je masa italijanskega ljudstva — tista masa,
ki bi imela voljo za upor v interesu demokracije — danes brez vsa-
kih voditeljev in zaupnikov, brez vsakih svetovalcev in opornikov
doma, dočim ji njeni voditelji in svetovalci v inozemstvu ne mo-
rejo dosti pomagati.Takšna je danes po vseh znamenjih situacija v Italiji. Demo-
kratično prepričanje in volja v Italiji sta danes na ničli za vsako
smotno akcijo. Posameznikov je dosti tukaj in tam, ni pa niko-
gar, ki bi jih organiziral za boj.Revolucija v Italiji pride po — zmagi demokracije, ko padeta Hit-
ler in Mussolini z vsemi svojimi sateliti vred. Ampak te revolucije
ne bodo dvignili italijanski Sforze v Ameriki. Omogočili jo bodo
zmagovanci, ki okupirajo Italijo in izbrisajo fašizem do zadnje
pike iz italijanskega življenja.Glasovi iz
naselbin

Cirkus tukaj, cirkus tam

La Barga, Wyo. — Leta 1916 je
prišel v Diamondville, Wyo., ve-
lik cirkus. Seveda je bilo vse po-
konci in vsi smo ga šli gledat.
Bilo je dosti bolj malih šotorov,
v sredini pa so postavili velike-
ga. V vsakem šotoru so kazali
kaj "ekstra" za 25c ali več, ko
pa je bil veliki šotor postavljen,
so bile vstopnice po 75c.Tistega cirkusa se še dobro
spominjam. Pred vzhodom sta
stala dva "človeka" z nabito pol-
nim žepi samih srebrnih "dolar-
jev". Vsakega sta vprašala, če
hoče zamenjati petdolarski ban-
kovec za "srebro", ker ga imata
preveč, poleg tega pa mu dasta
še vstopnico zastonj. Bila je ta-
ko lepa prilika, da napraviš 75c,
da sem se kar za ušesi popras-
kal, ker za svoj petak sem bil
že prej nasedel. V žepu sem imel
le še nekaj drobca in še tisti je
nekako bolj bronasto zvenketal.
Na tiho sem pritrtil prijatelju,
ki mi je že enkrat prej rekel, da
nosim glavo samo zato, da mi
ušesa narazen drži.Ob koncu predstave smo hitro
napolnili gostilne, ker je bilo
vroče. Po stari navadi je Louis
Glas rekel kelnarju, naj nam da
pijake. Toda ko seže v žep, glej
"čudeža narave": notri je bilo le
pet nikelnov! On bi lahko pri
kolenih svete Venere prisegel,
da je "videl in čutil", ko mu je
pri vstopu cirkusa na roko našel
pet "srebrnih dolarjev", ki pa so
se v tem kratkem času spreme-
nili v — groše. To bi neki jokaj
iz Diamondville lahko še dan-
danes potrdil iz svoje lastne iz-
kušnje.Tako nekako imava tudi jaz in
John Pintar iz Rock Springsa
vsak drugačen vid in čut. Ako bi
se na primer vozila od mesta
do mesta, bi njega nadvse zani-
mala lepa cesta in bi se udobno
vozil kot grof po Parizu, pa opo-
zoval lepo pokrajino, občudoval
kot kinč nebeski lepa jezera,
krasne gozdove in bujno rastlin-
stvo. Jaz pa bi ne videl druge-
ga kot malo mršavih borovcev
in nekaj več topolovja. Bliskovi-
to hitro pa mi skačejo pred oči
tisti goli, rdeči hribi, tako da se
komaj lovim za volanom in vsa-
kovrtno "frise" delam, da tako
obdržim svoje umetno zobovje v
ustih. Poleg vsega sem imel še
srečo, ko sem imel jekleno stre-
ho na svoji kočiji. Ako bi imel
usnjato, kot so jih včasih imeli,
bi gotovo večkrat na vrhu ven
pogledal in zaznamoval še večjo
visočino kot jo je John.On pravi, da cesto širijo, toda
jaz nisem videl nobenega delav-
ca na njej. Sicer sem jo jaz v
par krajih razširil, Tony Subic
je pa z "mufflerjem" pogladil,
ker mu ga je odtrgalo izpod kare
pri tistem neusmiljenem trese-
nju. Z ojem jo tudi "bodo" po-
lili, ampak takrat se bodo de-
lavci na tisti cesti pogovarjali,
"kako je bilo v zadnji vojni". Že-
lim pa, da bi še oba dočkala ti-
stega časa in se peljala v toplice
po oljnat čisti, ob prostem času
pa skovala kakšen dopis za Pro-
sveto.V Thermopolisu, kjer sem bil
zadnjič v toplicah, sem tudi si-
šal, da se nekje pri South Passu
odepi še ena cesta. Ker pa je
tudi veliko cest in kolovozov, to-
da po mojem mnenju so vsi odovčjih pastirjev ali zlatoiskalcev,
zato sem jo jaz kar po glavni ce-
sti mahal. Thermopolis je od
Rock Springsa ali pa od nas ne-
hako severno na zemljevidu. Ker
me je pa tako salamensko treslo,
da nisem vedel, ali se peljem gor
ali dol, zato sem v zadnjem do-
pisu po pomoti zapisal, da sem
se peljal "gor" (proti severu).
Ako bi se še pripetilo, da bi še
kdaj kradel prostor v Prosveti,
bom stvar približno takole opi-
sal:Gor v Stari Mehiki so pred
par meseci napovedali vojno
Nemčiji. Hitro so mobilizirali
vse svoje "peone" (delavce) in s
svojo ogromno armado so že v
ofenzivi, nevzdržno prodirajo na-
prej v Združene države, tako da
zdaj Amerika lahko z dvojnimi
nadomestilom pošilja vojake gor
v Avstralijo, da se tam oženijo.
Ali pa: Dol v Kanadi so v kraj-
nem zopet nabrali za dva kon-
voja vojakov in jih poslali v An-
glijno na počitnice. Oni so nam-
reč izvedeli, da so se Nemci ne-
kak sprli s tistimi kosmatimi in
rdečimi parklji in tam lahko prej
izvedo za novice, kako je na
vzhodni fronti.Svet se vsakih 24 ur enkrat na-
robo obrne ali zasúče okrog svo-
je osi. In ker sem jaz pisal svoj
dopis podnevi, John ga je pa go-
tovo ponoči, zato sem na vsezad-
nje gotov, da imava oba prav in
se torej glede "gor" ali "dol" ne
bova več preklajala.Vreme imamo že tudi bolj kiso-
lo. Že skoro čisto diši po Hitler-
ju. Glede zadnjega bo skoro
skrajni čas, da pošlje še več svoj-
jih vojakov na Norveško, da
poberejo ženakam še ostale zim-
ske suknje, da se bodo potem la-
hko merili z ruskimi kožuhi. Kot
izgleda, se bodo naciji tudi to zi-
mo še kar od zunaj hladili, ker v
Stalingradu jim je prevročje.Prvega oktobra so tudi lovci
napovedali vojno jelenom in že
kar prve dni so podrli enega,
toda ne jelena, ampak lovkega
vodja Billa Jumba kakih 15 milj
od Jacksona. Ustrelil ga je neki
kalifornijski magnat, katerega
zakon ne doseže. Jeleni so pa
večinoma v defenzivi. Več ro-
gaških junakov se mimo nas pe-
lje kar v avtomobilu na svoji
zadnji poti v spremstvu jatrov,
potem pa jim ljudstvo priredi
slavnosten pogreb. Ker sem pri-
šel do groba, je že tudi čas, da
neham.

Frank Zagar, 253.

Nekaj o hranilnem in posojilnem
društvuNorth Chicago, Ill. — Ker se
malokdaj sliši ali piše v sloven-
skih časopisih od našega stav-
binskega in posojilnega društva,
naj mi bo dovoljeno, da nekoliko
spregovorim o tem društvu,
ki je zelo potrebno za gospodar-
skega stališča za vsako mesto ali
vas v Ameriki.To društvo je bilo ustanovlje-
no leta 1921 po uglednih in za-
nesljivih rojakih v naši nase-
lini. Kakor mlad otrok, tako je
tudi to društvo postajalo vsak
dan močnejše in ob zaključku
20-letnega poslovanja je imelo
skupnega premoženja \$980.000.
Torej le malo je manjkalo, da ni
doseglo milijon dolarjev.Temu društvu se imajo naši
rojaki in naša podpora in drugaOficirka Grace Chesney od lenake vojne organizacije WAVES
posredovala junaku Rusinju Ljudmilu Pavlichenko, ki je kot go-
stila pobila nad 300 nacistov. Pavlichenkova je sedaj aktivna v
Ameriki za zbiranje vojne pomoči hrabremu ruskemu narodu.društva zahvaliti, da niso svoj
trdo prislužen denar izgubili v
zadnji svetovni depresiji v za-
prtih bankah ali drugih podjet-
jih, ker so imeli svoj denar var-
no vloženi v tem društvu. Ves
čas svojega obstanka je društvo
plačalo dividende svojim delni-
čarjem ob času, in ne manj kot
3% na "paid-up" vloge, na male
tedenske vloge pa 6.2%. Danes
plačuje obresti 3% in 7%.Danes ima društvo na razpo-
lago večjo vsoto denarja kakor
kdaj prej. Kadar potrebujete
denar, se obrnite na to društvo.
Meseca januarja 1942 je začelo
naše društvo prodajati tudi Uni-
ted States War Savings Bonds in
do sedaj jih je že prodalo za več
kot 150 tisoč dolarjev vrednosti.
Naše društvo jih je do sedaj že
kupilo iz svoje blagajne za 60
tisoč dolarjev vrednosti. Kadar
ste se namenili kupiti znamke
ali bonde, vselej se obrnite na
naš urad in vam bomo ustregli
po vaši želji.Ravno letos 31. oktobra poteče
termin treh dolgoletnih dobrih
in zanesljivih direktorjev. In
priporočljivo je, da jih delničarji
zopet izvolijo v njihove urade,
ker ti možejo se varno voditi dru-
štvo skozi razburkane valove v
zadnji depresiji in niti en cent
društvenega ali od delničarjev
zaupnega jim denarja se ni iz-
gubilo, in vsak delničar je dobil
ob času obresti v kolikor je nje-
mu pripadalo.In ti direktorji so John Zalar,
predsednik, Frank Pezdor, po-
dpredsednik, in Joseph Petrovic,
blagajnik. Naj bo še omenjeno,
da John Zalar je v odboru direk-
torjev od ustanovitve in pred-
sednik tega odbora zadnjih 18
let.Ker se pa deluje od gotove
strani že več let na to, da pridejo
v direktorij osebe, ne glede na to,
katerega direktorja spravijo iz
urada. Nič jim ni mar, koliko do-
brega je že storil za društvo ali
naravo, samo da oni v urad pri-
dejo. Zato se priporoča vsem
delničarjem, da te tri zasluzne
može zopet nazaj pošljejo. Vaša
dolžnost je, ker je v vašo lastno
korist, da se udeležite glavnega
letnega zborovanja, katero bo le-
tos 31. oktobra v Slovenskem
narodnem domu ob 7:30 zvečer
in tam oddaste glasove za mo-
že, za katere se vam zdi, da so po
vaši volji.Te dni vam bo poslano po po-
šti uradno naznanilo o tem zbo-
rovanju in tudi pooblastilo (pro-
xy). Ako vam bo nemogoče ude-
ležiti se te seje, se vam priporo-
ča, da to pooblastilo podpišete in
ga izročite kateremu uradnikuali drugemu članu, ki se bo seje
udeležil, da vas zastopa. Pripo-
ročajivo pa je in zelo važno, da
tudi na dotično pooblastilo napi-
šete ime, kateremu ste vi name-
nili oddati glasove pri volitvi di-
rektorjev. In to se priporoča, da
zapišete s črnilom, da tisti, ki mu
izročite "proxy", upošteva vašo
željo.Dolžnost vsakega delničarja
je, da se vsakega letnega zboro-
vanja sam osebno udeleži in si
ne pusti kratiti pravice po tistih,
ki ga vsako leto pregovore, da
jim izroči pooblastilo in oni rav-
najo po svoji in ne po njegovi
želji.Za North Shore Building &
Loan Association —
Math Ivanofich, tajnik.

Veselica društva 290

Homer City, Pa. — Naše dru-
štvo 290 SNPJ je na svoji zadnji
seji sklenilo, da priredi veselico
v korist svoje blagajne dne 31.
oktobra v Slovenskem domu.
Vstopnina za moške 50c, za že-
nske 35c. Sklep društva je, da bo
vsak član in članica plačala ome-
njeno vstopnino, če se veselice u-
deleži ali ne.Prosim torej člane, da se ude-
ležite te veselice, obenem pa tu-
di vabimo druge rojake in roja-
kinje iz bližnjih naselbin, da nas
posetijo na tej zabavi. Igrala bo
izvrstna godba po imenu Bobby
Dale and his WHIB broadcast-
ing orchestra. Veselčni odbor
bo skrbel za lačne in žejne. Va-
bljeni ste vsi skupaj.

Peter Skoff, tajnik.

O prireditvi in prijateljih

Cleveland. — V nedeljo, 11. ok-
tobra, smo imeli spet prav za-
nimivo priredbo z imenitnim va-
rijetnim programom. To prired-
bo je aranzirala collinwoodska
podružnica jugoslovanske po-
mošne akcije in se je vršila v
Delavskem domu na Waterloo
rd. Program se je pričel ob štiri
popoldne, zvečer pa je bil
ples v obeh dvoranah.Programa ne bom tukaj opiso-
val, ker bi vzel preveč časa in
prostora. Rečem samo to, da je
bil v splošnem zelo zadovoljiv.
Vsi posamezniki kot tudi štirje
pevske zbori so se dobro posta-
vili. Rečem tudi to, da se pri
vseh zborih, posebno pa pri odr-
aslih, že veliko pozna na izgubi
pevcev, bodisi radi smrti ali ra-
di vpkolicanja mladih pevcev k
vojakom. Ja, dosti se že pozna
povsod. Pa kaj hočemo — smrt in
vojna. In kaj bo še? ...Kot sem spredel, se je pri-
redba dobro obnesla in upam, da
bo čistega preostanka z vsem
skupaj nekaj stotakov. Tudi de-
lavci in delavke na tej prireditvi
so bili pridni razen par zastopni-
kov, ki se niso pritaknili nobe-
nega dela, dasi se pri vsaki pri-
liki hvalijo (in še kako, kot je
Milan Medvešek zapisal, kot da
bi svet preobračali). Naj se do-
taknem na kratko le govornikov,
ki sta nastopila pri tej prireditvi.Prvi je govoril in sicer bolj na
kratko; Matt Petrovich, predse-
dnik gospodarskega odseka SNPJ.
Njegov govor se nam je zelo do-
padel, posebno še, ker je tako
imenito obdelal in pojasnil
vsem onim, ki imajo razne izgo-
vore, zakaj ne dajo za jugoslo-
vansko pomoč, to je za pomoč
našim strašno trpečim ljudem.
Pri tem njegovem govoru sem
spoznal, da je pri navzočih v ži-
vo zadel. Brat Petrovich zna res
prav izvrstno in po domače po-vedati, posebno pa pri pojasi-
lih je izvrsten.Drugi in glavni govornik pa je
bil dr. Ivan Čok. Rekel bom, da
se mi je njegov govor najbolj do-
padel, kolikor sem že slišal ju-
goslovanskih ministrov ali za-
stopnikov po naših shodih. (Sa-
mo za zadaj sedeče je prethito
govoril.) Možak bi rad govoril
še naprej, ker pa se je program
že preveč zavlekel, ni bilo časa
za daljši govor. (Dokončal je po-
tem na shodu, ki se je vršil dva
dni pozneje, toda spodaj podpi-
sani se ni mogel udeležiti radi
dela.) Njegov govor na tej pri-
reditvi sem si prav dobro zapom-
nil in ako bi ne vzel preveč ča-
sa in prostora, bi ga vam citiral
in to lahko skoraj dobesedno.
Ampak ker imam še druge stvari
za danes, naj o tem končam.
Jugoslovanski pomožni akciji pa
želim največjega uspeha.V Prosveti čitam o raznih stva-
reh, žalostnih in veselih doživ-
ljah, največ pa o smrti naših
ljudi po Ameriki. Zadnjič sem
čital, da je umrl moj stari zna-
lec in prijatelj Frank Kotar v
La Sallu, Ill. Bil je 24 let pred-
sednik društva 98 SNPJ. Ko sem
bil tam na potovanju pred 23
let, sem bil navzoč na njih seji,
katero je on vodil. Tako sem
bil v zadnjih treh letih slučajno
zopet dvakrat navzoč na njih se-
jah, katere je tudi on vodil. In
tako sem spoznal, da je bil on
spreten predsednik (tako kot
brat Kolkich v Strabanu, od ka-
terega pa nič več ne slišimo).
Pokojni Kotar je bil tudi dele-
gata na zadnji konvenciji SNPJ
v Pittsburghu in sva bila skoraj
vedno skupaj.Dalje sem čital, da je ravno
tam umrl tudi brat Stroj. Tudi
z njim sva bila prijatelja še iz
mojega potovanja po Coloradu v
okolici Walsenburga. Pri agita-
ciji za Prosveto in Proletarca mi
je veliko pomagal. Obema po-
kojnima bratom blag spomin
preostalom družinam in sorodni-
kom pa moje iskreno sožalje!Tako sem čital tudi o smrti
mrs. Gorišek iz Pittsburgha, ki
je bila dolgo let vdova. Ona je
vodila hotel, restavracijo in go-
stilo in kot popotnik sem se
večkrat oglašil pri njej za pre-
nočišče in hrano. Tako se je ži-
vo spominjam, ko smo bili leta
1932 pri njej na hrani in stano-
vanju vsi clevelandski delegati
za časa konvencije SSPZ. Imel
smo izvrstno postrežbo v hrani
in stanovanju. Tudi njenim pre-
ostalom moje sožalje!No, po čitanju žalostnih nov-
sem v Prosveti čital tudi vesel-
novice iz Detroita. To pot o 25-
letnici zakonskega življenja Al-
berta in Mary Naprudnik. To
rej Albert in Mary sta že 25 let
v zakonskem jarmu. Ali se spo-
minjata "večnega popotnika",
ko sem bil na potovanju po Kan-
sasu in bil pri vama na hrani v
Frontenacu? (Ravno takrat sta
imela medene tedne.) In ti Al-
bert, ali se spominjaš, kako ste
agitala in se ženila (posebno
"večni popotnik", kajti takrat
sem bil še "lejdik in fraj")? O
lepi spomini, Albert! Misim pa
je tako skrbela za naju, da nista
bila lačna. Pa tudi za hčerke in
prejnjega zakona je lepo skrebe-
la, katere sem tako rad pestoval.
Naprudnikovi so se iz Kansa-
sa preselili v Fordovo kralje-
stvo, v Detroit. Ker je ta druž-
ina napredna, delovna in zeli-
uljudna in postrežljiva, jim "ve-
ni popotnik" želi vse najboljšo.
Tako tudi vama čestitam k 25-
letnici zakonskega življenja in
želim še 25 let v zdravju in sreči.Ko smo bili zadnjič v Detroitu
na 25-letnici pevskega zbora
Svobode, namreč Zarjani in pri-
jatelji, bi bil rad obiskal Na-
prudnikove in tudi več drugih
toda ni bilo časa. Tja smo se pri-
peljali že popoldne, zvečer ob de-
vetih smo se pa odpeljali. Me-
tem časom pa je bil regat in "je-
leznava voda". No, Albert in Ma-
ry, pridemo pa drugič, bodisi
vi k nam ali pa mi k vam. Stan-
je iskreni prijatelj se tudi po 25-
letih prijateljsko spominja
drug drugega. In tudi v Detroitu
imam veliko starih prijatel-
jev. Torej živijo Junkovi, Ju-
ranovi, Strancarjevi, Potočnikovi, Jur-
vi, Kosovi, Grumovi, Benediktovi
vi in drugi!

Anton Jankovich

Representantje unij CIO v Denverju, Colo., ki so počastili Ljudmilu Pavlichenko, rusko junakinja.
Od leve na desno: Ann Chess, Eunice Dolan, Pavlichenko, James J. Leary in David Scott Malden.Najzanesljivejša dnevna do-
lavske vesti so v dnevniku "Pro-
sveti". Ali jih čitate vsak dan?

Vesti z jugoslovanske fronte

Poročila Jugoslovanskega informacijskega centra in drugih virov

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića. Slavko Vukić, 53 let, oženjen, čes da je skrival v teku meseca junija in julija komunista Vladimira Radoševića.

Gibanje za odpravo volilnega davka

Pred nekoliko tedni je bil pravosodni odsek reprezentativne zbornice prisiljen, da prinese pred zbornico zakonski načrt za odpravo volilnega davka, takozvani "Geyer-Pepper anti-poll tax bill". Načrt je ležal v odseku več ko 20 mesecev, dokler se ni končno nabralo predpisanih 218 podpisov, da se načrt predloži zbornici. Do tega trenutka se je malo Američanov zavedalo, da deset milijonov Američanov v osmih državah dejanski nima volilne pravice.

Dotični načrt nosi ime "Geyer-Pepper bill", ker je bil predložen po pokojnem poslanecu Geyerju in po senatorju Pepperju.

Volilni davek ali "poll tax" obstoja v osmih državah. Vse so na jugu. Te so Virginia, Tennessee, Arkansas, Texas, Mississippi, Alabama, Georgia in South Carolina. Na površju se ne zdi,

da bi ta "poll tax" imel kake zle posledice, ako ne pomislimo na okolščino, da 14. in 15. omenjeni konstituciji prepoveduje vsaki državi, da bi državljanom zadržala volilno pravico, razen radi zločinstva.

Davek ni bogve kaj. V nekaterih državah znaša en dolar, v drugih dva. Treba pa je upoštevati gospodarstvo južnih držav, dežel poljedelskih najemnikov in "sharecroppers". Gotovega denarja je malo med revnejšimi južnjaki. Mnogi komaj vidijo deset dolarjev gotovine skozi vse leto. Povprečni letni dohodek za vsako glavo v državah volilnega davka znaša \$307. To število seveda vključuje tudi dohodek bogatejših ljudi. In je tam na stotine ljudi, katerih dohodek ni sploh v denarju, marveč v kreditu. Njim en dolar v gotovini pomeni toliko kot tisoč dolarjev za srečnejše ljudi.

Poleg tega je davek v štirih izmed teh držav kumulativen, kar pomeni, ako ga kdo ne plača eno leto, bi moral prihodnje leto plačati za prejšnje in za tekoče

leto, da ima volilno pravico. In ker je ta davek nekje v veljavi že 40 let, pomeni, da premnogi ljudje ne morejo voliti nikoli. Dejanjski so brez volilne pravice.

Ves ta položaj ima še en drug značaj. Po zakonu so vse države Unije zastopane v reprezentativni zbornici po svojem prebivalstvu. Zato skupno prebivalstvo držav Mississippi, Alabama, Georgia in South Carolina, ki znaša približno 9,300,000 ljudi, upravičuje te štiri države do 32 poslancev. Pri zadnjih volitvah je bilo oddanih le 264,419 glasov v teh štirih državah.

Nasproti temu vzemite državo Rhode Island. Ta država nima volilnega davka. Ker pa njeno prebivalstvo znaša le 667,000, ima pravico le do dveh poslancev, za katera pa je bilo oddanih 314,023 glasov.

Mnogi liberalni kongresniki vprašujejo: Brez ozira na to, da 10,000,000 državljanov ne sme voliti, ako 314,023 volilcev v eni državi izbere le dva člana kongresa in 264,419 volilcev v štirih državah izbere 32 članov, kaj se

je vendarle zgodilo z demokracijo? Ker na jugu morejo le bolj premožni ljudje dejanski voliti, pomeni, da so južni kongresniki bolj sigurni s svojim mandatom in so ponovno izvoljeni. Radi običaja senjoritete v kongresu oni imajo priliko dobiti večji vpliv v važnih odsekih kongresa in tako izvrševati večji vpliv. In mnogo ljudi v kongresu tega nima rado.

Ako sedanji načrt ne bo sprejet v obeh zbornicah kongresa v ter. zasedanju in zato umre naravne smrti, nameravajo zagovorniki odprave volilnega davka predložiti enak načrt v prihodnjem zasedanju in morda predložiti tudi amandament h konstituciji. —Common Council—FLIS.

Tako govore naciji
Brez veljave
Vsak dogovor, ki bi vezal Nemčijo ali sedanjo boljševiško Rusijo, bi bil brez vsake veljave. (Adolf Hitler, Reichstag, 30. 1. 1937).

"Sweet land of liberty..." FOR THE LITTLE GIRL AT THE WINDOW, TOO!



FROM MOLLY PITCHER to the brave nurse on Corregidor, American women have always stood shoulder to shoulder with our fighting men when our freedoms were threatened.

Probably many a young heart quaked as the covered wagon jolted along and many a smiling eye cast furtive glances across the plains as the oxen lurched through "Indian country." Today behind many windows with service flags the same quiet courage writes cheerful letters to the fighting fronts or fills the empty benches in assembly lines. As always America depends upon these mothers, wives and sweethearts to inspire devotion to duty in Peace or War.

That is why we must help the little girl who isn't sleeping. That is why there is a Community Fund. And that is why many of the 185 welfare agencies for which the Fund collects provide hospital and clinical treatment for those who can't afford it.

Our America of tomorrow will be no stronger than we make the limbs and backs of these little children, no better than the opportunities we are willing to offer them today. For your sake, too, and the sake of your own children, these little legs must walk again... must hike... must swim. For only if we keep this a land of freedom and opportunity for all the people will we stand united throughout the ages against our common foes.

Someday this little girl may be a happy wife, a loving mother, a helpful friend... because there was a Community Fund, BECAUSE YOU GAVE to help another.

And someday, some good man may say, as Abraham Lincoln said, "All that I am, and all that I hope to be, I owe to my angel mother."

FEVER MORE IMPORTANT IN TIME OF NATIONAL EMERGENCY
—President Roosevelt
Our President says, "To assure the maximum strength of the entire nation, adequate support of the regular welfare and charitable services through community chests is even more important in time of national emergency than in normal times." Many of the 185 health and welfare agencies, for which the Community Fund collects, each year provide food, clothes and loving care for 10,000 homeless little girls and boys, give nursing service to 1200 needy families every day, and medical care to sufferers who cannot pay. While others each month supply emergency aid and counsel for 9,000 families in distress. Every contributor receives a red feather, the emblem of the Community Fund. Wear yours proudly!

COMMUNITY FUND OF CHICAGO, INC.
111 West Washington Street • Phone AHDaver 1736

HELPING THOSE WHO NEED YOU IS A FEATHER IN YOUR HAT

Chicago's 12th Annual Community Fund

DOLGA
ROKA

S. M. GARDENHIRE

PRVO POGLAVJE

Slučaj v poslanstvu

Nekega septembrskega dne sem se peljal v Washington, da se dogovorim s svojim klientom o nakupu nekaterih vrednostnih papirjev. Ker je bila mrs. Barrister, moja tašča, par dni bolna, sem moral te dni izostati iz pisarne, valed česar tudi nisem mogel videti svojega starega prijatelja Le Droit Connersa. Kolikor sem ga poznal, se je ta čas skoro gotovo zabaval pred slikarskim stojalom v svojem samotarskem ateljeju ali pa je čital francoske romane, ki so se mu tako zelo priljubili. Po njegovem mnenju so znali pisati edinele francoski pisatelji, s katerimi se je mogel z ozirom na ženialiteto meriti samo Poe.

Moje domače zadeve me za nekaj časa niso več skrbele in tako sem se mogel zopet brigati za svoje posle, ki sem jih tako dolgo zanemarjal. Ker pa svojemu klientu nisem naznanil prihoda, ga nisem dobil doma. In tako mi ni preostajalo nič drugega, nego se enkrat se pripeljati v Washington ali pa čakati na svojega klienta. Odločil sem se, da ga počakam, Washington je kakor London mesto s čudnimi klimatičnimi razmerami, in ta dan je bilo kakor iz šifaka.

Hitel sem torej po mokrih cestah, kjer so v lužah že odsevale električne obločnice, od finančnega ministarstva v hotel, v katerem sem se nastanil. Kar naenkrat mi nekdo potrkna na rame. Obrnil sem se ter spoznal Connersa.

"Halo!" je zaklical. "Predno sem zapustil New York, sem vam telefoniral, na kar mi je sladek in ljubeč glas odgovoril, da ste tukaj. Kakor vidite, me torej ni prav nič iznenadilo, da sva se sešla. Toliko časa nisem ničesar od vas slišal, da sem se že bal, da ste morda zboleli; vendar pa me je oni ljubki glas pomiril. Zelo me veselil, da vas zopet vidim."

"In kaj vas je dovedlo sem?" sem vprašal, ravnotako vesel.

"Radovednost, veselje do raznih doživljajev in pa ono nepremagljivo nagnenje, vmešavati se v stvari, ki me pravzaprav — prav nič ne brigajo. Gre za jako interesanten slučaj v diplomatičnem zboru, ki je baže pretežak za pravega detektiva. Kakor torej vidite, zelo resna stvar."

"Nedvomno," sem odgovoril s kar največjim zanimanjem, kakor pri vseh slučajih, s katerimi se je bavil ta dobroznani, iznajdljivi amater-detektiv. "Ali mi lahko kaj o zadevi sporočite?"

"Se več smem storiti," je odgovoril ter se prijazno nasmehnil. "Sprejel vas bom celo za svojega zaveznika. Vodstvo postopanja si vse-kako jaz pridržim, ker sicer bi moral vaše sodelovanje hvaležno odkloniti. Stopite z menoj v mojo sobo. Ravno dovolj imam še časa, da vas seznamim s trenutnim stanjem cele zadeve."

"Famozno, da sva se sešla," sem pripomnil, ko sva stopila v pisarno hotela, kjer je dobil Conners ključ od svoje sobe. "Jaz sem popolnoma sam tukaj in sem že nameraval, zvečer obiskati gledališče."

"Kar boste zdaj slišali, je zanimajnejše nego vsaka komedija," se je smejal moj spremljevalec, "prav gotovo pa tako romantično in razen tega ima še to posebnost, da je resnično."

V Connersovi sobi se je videlo, da se je sedanjí stanovanec v naglici naselil v njej, kajti na postelji je ležala odprta torbica za akte, poleg te potni necesar, na tleh pa večji kovček, na omarici pa krtače, glavniki, zavrtnice in zavrtniki, vse zmetano in zmešano.

"Pri brivcu sem bil," je pojasnil in opravičil Conners veliki nered, "in od tam sem šel takoj

par cest dalje, da si kupim posebno vrsto cigaret, ki sem jih danes popoldne videl v neki prodajalni. Danes zjutraj sem došel sem; kako dolgo bom ostal, to je popolnoma odvisno od uspeha mojega zasledovanja. Ni še izključeno, da me zadeva eventualno povede še v Evropo ali v Južno Ameriko, zato imam toliko prtljage," je pristavil ter pokazal na kovček.

"Vendar pa me nečete morda tako daleč zaplesti v zadevo?" sem vprašal ter se zasmejal.

"Upam, da tudi jaz ne pojdem tako daleč," je odgovoril. "Če pa že kaj prevzamem, tedaj izpeljem to tudi do konca. Nisem še videl svojega klienta, hočem pa ga čimprej poiskati. Navadno prihajajo seveda klienti k meni, vendar pa moram včasih napraviti izjemo, če gre za dame ali visoko stoječe osebe. Povejte mi, ali jemljete na svoja kupčijska potovanja salonsko obleko s seboj?"

"Samo če grem v Washington," sem odgovoril.

"Dobro! Vsekakor je mogoče, da jo boste morali obleči. Zazdaj se hočem jaz v galo obleči. Med tem časom čitajte to pismo."

Pri tem mi je vrgele Conners neko pismo, ki sem je hitro ujel, ter nadaljeval: "Pismo se vam bo v marsikaterem oziru zdelo zelo čudno, kajti razodeva globoko znanje človeške psihe. Moralisti se vedno čudijo, zakaj zločinke narave koncentrirajo vso svojo energijo na kaznive stvari; ženij, ki more dobro ponarediti bankovec, bi po njihovem mnenju ravnatoko uspešno zavzemal mesto bančnega ravnatelja. Toda ravno v tem je ona črna točka! Ta ženij ne čuti niti poželenja, da bi postal bančni ravnatelj. Njegov perverzni okus smeri le k protizakonitostim kakor iskra k kisliku."

Pismo, ki sem je imel v roki, je bilo v bogato vtisnjenim, kakor pri vseh slučajih, s katerimi se je bavil ta dobroznani, iznajdljivi amater-detektiv. "Ali mi lahko kaj o zadevi sporočite?"

"Se več smem storiti," je odgovoril ter se prijazno nasmehnil. "Sprejel vas bom celo za svojega zaveznika. Vodstvo postopanja si vse-kako jaz pridržim, ker sicer bi moral vaše sodelovanje hvaležno odkloniti. Stopite z menoj v mojo sobo. Ravno dovolj imam še časa, da vas seznamim s trenutnim stanjem cele zadeve."

"Famozno, da sva se sešla," sem pripomnil, ko sva stopila v pisarno hotela, kjer je dobil Conners ključ od svoje sobe. "Jaz sem popolnoma sam tukaj in sem že nameraval, zvečer obiskati gledališče."

"Kar boste zdaj slišali, je zanimajnejše nego vsaka komedija," se je smejal moj spremljevalec, "prav gotovo pa tako romantično in razen tega ima še to posebnost, da je resnično."

V Connersovi sobi se je videlo, da se je sedanjí stanovanec v naglici naselil v njej, kajti na postelji je ležala odprta torbica za akte, poleg te potni necesar, na tleh pa večji kovček, na omarici pa krtače, glavniki, zavrtnice in zavrtniki, vse zmetano in zmešano.

"Pri brivcu sem bil," je pojasnil in opravičil Conners veliki nered, "in od tam sem šel takoj

le, da so razločevale posamezne pojave. Moj tovariš je tu pa tam odsekal vejo ali pa napravil zaseko v drevo. To so bila sicer neznatna znamenja, vendar izrje-nemu očesu dovolj vidna in razumljiva. Taka znamenja naj bi bila nekaka Ariadina nit v labirintu divje prirode. Gorje nezakusnemu človeku, ako se izgubi v džungli!

Moj spremljevalec se je ustavil in poslušal; potem je dejal dva prsta na ustnice in zaklical glasno, posnemajoč pavov klic: Keo vok, keo vok!

Ni trajalo dolgo, ko se je iz goščave, nekaj streljajev pred nama zaslila sličen odgovor. Previdno in tiho sva šla dalje. Di je bil pred menoj, nagibal se je zdaj na to zdaj na drugo stran in z jastrebim pogledom iskal po drevju ponosnega ptica. Naenkrat je obstal, stopil korak nazaj in mi povedal tiho na uho: "Nok jung!" (pav). Pokazal je z roko skozi goščavo na vrh visokega drevesa. Kakor temna pošast je sedel pav v vejevju, skora-j ves zakrit od listja.

Počil je strel moje puške in odmeval po gozdu. Po okolici je zasumelo, nastal je živahen krik prestrašenih gozdnih prebivalcev. Jata papig se je dvignila iz neposredne bližine in kriče odletela daleč proč v temno džunglo. Tudi gozdni petelin se je prestrašeno pogljal s svojo družino vred v varnejšo goščavo. Nekatje v daljavi se je dvignila velika ptica rinoceros, ki je odjadrala glasno nad pragozdom po značni daljavi. Laotska boginja Theva phram mi takrat ni bila naklonjena, moj strel ni pogodil, odkrhnil je samo nekaj vej in listja, pav pa je v svojo družino odletel jadrno naprej po goščavi. In zopet je bilo vse mirno in tiho, kakor bi se ne bilo nič zgodilo.

Vedno jasneje sem razločeval posamezne skupine gozdnega kraljestva. Previdno sva korakala naprej v tisto smer, kamor so pavi odleteli. "Keo vok, keo vok," se je slišalo iz osredja. Namignil sem tovarišu, naj se ustavi in čaka, jaz pa sem stopil naprej. Trnjeva gošča mi je ovirala pot in tudi pogled se mi je vedno bolj zastiral. Lovska strast me je gnala globlje v labirint džungle, za menoj pa so izginjali sledovi. Skozi vejevje sem zagledal vitki rep gizdavega ptica, toda se preden sem naslonil puško na lice, jo je pav že zopet odkuril.



Angleški otroci na igrišču v bližini Londona.

Džungla je bila vedno gostejša in z veliko težavo sem se pre-krival skozi drevje. Zdal pa zdaj sem moral celo z nožem rezati veje. V svoji lovski nestrpnosti nisem niti čutil, da sem že ves opraskan. Pavu se je brzkone dobro zdelo, da mi je ponagajal, in je v svoji prevzetnosti pozabil na previdnost. Priletel je med veje velikega tikovega drevesa. Hitro sem sprožil, oholi ptič je povelil glavo in mrtev padel skozi vejevje. Občital je nekoliko nad zemljo v trnjevem rotangu, jaz pa sem bil vesel lepega lovskega plena.

Treba je bilo misliti na vrnitev.

"Di!" sem zaklical, toda odgovora ni bilo.

"Di, ju nai?" (Di, kje si?) sem zaklical zopet na ves glas, da je odmevalo daleč po džungli. Klic sem in klical, a od nikoder glasu. Čuden nemir se me je lotil. Ali je mož hudooben in je porabil ugodno priliko, da je lahko brez sledu odšel? Vzroka za to vendar ni bilo. Oddal sem v zrak nekaj strelcev, ki naj bi ga opozorili name. Nazadnje mi ni preostajalo nič drugega, kakor da si poiščem pot sam nazaj.

Hodil sem po gozdu ure in ure. Popoldansko sonce je pošiljalo že skoraj navpično svoje žarke na vrhove visokih dreves; ponekod so žarki silili skozi goste veje in po nižjih rastlinah slikali mične podobe. Debelolistnate li-jane, bodeti rotang in druge ovijalke so tvorile prelepe vence in z zavitiimi robidami vabile visoko praprot in druge rastline v ob-jem, da bi jih z gostim cvetjem in listjem neusmiljeno zadušile. Aroide so se vzpenjale od zgora-j navzdol kakor niti v pajčolanu boginje Theva-pa. V navideznem miru prirode so tičale skrivnostne, toda neusmiljene sile; večna in kruta je borba za prostor, luč in življenje.

Ta čudovita priroda je delovala na mojo dušo. Postajal sem izmučen; z nemirnimi čustvi sem prodiral skozi džunglo. Tolažil sem se, da pridem vendarle iz tega naravnega labirinta ali vsaj do točke, kjer bom spoznal, kje sem. Skrivnostna je bila tišina, ki je vladala, in le zdaj pa zdaj sem zaslil tajinstven glas iz neizmerne globine pragozda.

Skrbelo me je. Dobro sem se zavedal nevarnosti, kajti pragoz-d je že marsikomu postal usoden. Ozemlje, ki sem po njem blodil, se je dvigalo in nizalo, ponekod je bilo tudi skalovito. Tu pa tam sem naletel na de-

bele plasti črne prsti, ki so jo pokrivali ostanki strohnelega lesa. Ozračje je bilo, napolnjeno z opojnim vonjem orhidej, le tu pa tam mi je udaril v nos duh gozdnih tal. Popotnik, ki tega duha ni vajen, ga težko prenaša, leže mu čudno na prsa in glava ga začne boleti. Večkrat sem se ustavil in segel po divjem sadu. Sreča je bila zame, da sem še precej dobro poznal divje in užitno sadje džungle. Blodil sem po gozdu in nisem vedel, kam bi se obrnil. Nikjer žive duše. Kakor je v takem položaju človeku pri sru, ve samo tisti, ki je do-življal že sam kaj podobnega. Moja roka je mehanično stiskala puško...

Nestrno sem gledal na uro. Nje tikanje se mi je zdelo kakor posmeh iz daljnjega sveta. Dan se je nagibal, treba je bilo misliti na prenočišče. Na zemlji ni bilo nič kaj varno, zlasti zaradi tigra in drugih divjih zveri. Med vejami velikega, z lijanami močno obraslega drevesa, sem si poiskal primeren prostor. Po viseči lijeni sem splezal na drevo in si s pomočjo drevesnih vej in li-jan naredil precej visoko zgoraj pod vrhovi gnezdu podobno prenočišče. Bil sem že tega vajen, ker sem večkrat, kadar sem bil na lovu ali pa na potovanju skozi pragozde in džungle, prenočeval po vejah. S takim sicer nič kaj prijetnim počivališčem se mora človek v džungli večkrat sprijazniti.

Nastopila je tiha noč, temna, brez zvezd, neskončna. Že v prvih nočnih urah sem slišal v neznanj daljavi zamolklo rjovenje kralja džungle—krvoločnega tigra. To je bilo rjovenje, kakor vselej, kadar se odpravlja ta kruta zver na lov. Takoj nato je bilo slišati trobenje slonov, ki so menda odgovarjali na čudni nočni pozdrav. V tem položaju sem se čutil nekako zapuščen, vsak šum in nočni glas je vplival razburljivo na moje živce. Vso noč nisem zatisnil očesa. Puško sem imel pripravljeno kakor tedaj, ko sem čakal na drevesu, da pride tiger k mrhovini ubitega divjega bika.

Začelo se je daniti. To je podžgalo moj pogum; zlezel sem z drevesa. Na misel mi je prišla karavana. Iz gozdne tišine se je zaslilo zuborenje potoka. Krenil sem v tisto smer; ko sem prišel do potoka, sem sedel ob robu vode in premišljal, kaj bi. V tem potoku sem videl tisto Ariadino nit, ki vodi do izhoda.

Usoda mi je bila mila. Že v

prvih jutranjih urah sem prišel do skupine Laotov, ki so s sloni vlačili posekana tikova debela k potoku. Ponudili so mi riža in suhega bivolovega mesa. Pripovedovali so, kako jih je ponoči nadlegoval tiger. Gotovo je bil tisti, ki sem ga slišal tudi jaz in ki so mu sloni odgovarjali s trobenjem. Pri tem navidez divjih, a vendar prijaznih ljudeh sem najel slona, ki me je ponesel skozi džunglo v Ban Pa, izhodišče tega neprijetnega pohoda, kamor sem dospel v prvih nočnih urah.

V šatorišču moje karavane je plapolal velik ogenj.

Izvedel sem, da me je oba dneva iskala pomožna ekspedicija pod vodstvom glavarja vse križem po džungli. Vsi so že mislili, da sem postal žrtev džungle.

V domovini divjih človeških plemen

Potovali smo v severni smeri po goratem ozemlju med Paya-om in Čijengmajem. Srečali smo

karavano ponijev, ki je bila menjena v Lampang. Gonje pripovedovali, da jim je ponoči tiger raztrgal dve živali, deli smo od daleč tudi karavane slonov, ki pa je naredila mimo nas, ker so se sloni naših ponijev in psov.

(Dalje prihodnjič.)

ZASTOPNIKI LIS
PROSVETE

so val društveni tajniki in tajnice, ki jih društva izvolijo svrhu.

Nal nastavljeni lokalni in valni zastopniki za določene so:

Louis Barborich, za Milwaukee in okolico.

Anton Jankovich, za Cleveland in okolico.

Andrej Piriz iz Ely, Minnesota.

Frank Klun iz Chisholma, za Chisholm in okolico.

Frank Cvetan iz Tire Hill, za srednje-vzhodno Penno.

Anton Zornik iz Hermine, za zapadno Pennsylvanijo.

Joe Peterzel iz Library, za zapadno Penno.

John Zornik iz Detroit in okolice.

Poleg vseh teh pa lahko vsa društva naročijo svoje valne direktne listu

PROSVETA

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

FOR DEFENSE



TISKARNA S.N.P.J.

—sprejema vsa—

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SVOJE TISKARNE

.... Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne

.... Cene zmerne, unijsko delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue Chicago, Illinois
TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETE

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$4.00 eno letno naročnino. Ker pa člani še plačujejo pri osemenju \$1.50 tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroška, ro- da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vsa lastnina golovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnini.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrut. dravne in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je \$7.00
1 tednik in 4.80	1 tednik in 6.00
2 tednika in 3.60	2 tednika in 4.80
3 tednike in 2.40	3 tednike in 3.60
4 tednike in 1.20	4 tednike in 2.40
5 tednikov in nič	5 tednikov in 1.20

Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupen, priložite potrebno vsoto denarja Money Order v plam in si naročite Prosveto. List, ki je vsa lastnina

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Priloge pošiljam naročnino na list Prosveto vsoto \$

1. Ime Čl. društva št.

Naslov

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sleden- članov moje družine:

2. Čl. društva št.

3. Čl. društva št.

4. Čl. društva št.

5. Čl. društva št.

Mesto Država

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐

V džunglah

belega slona

Doživljaji in vtisi s pohoda po notranjosti Zapadne Indije

Ing. Ferdo Lupša

(Nadaljevanje.)

Bilo je pred prvim jutranjim svitanjem, ko sem z možem za-

pustil šatorišče brez vsakega drugega spremstva. Temu mojemu tovarišu je bilo ime Di. No-

sil je črne hlače do kolen, druge obleke ni imel na sebi. Bil je

mož srednje rasti in temnozago-

rele polti, lepo tetoviran po pr-

sih, na hrbtu in po stegnih. V

roki je držal džungel, nož, brez

katega Laot nikdar ne gre z

dorja. Lice je kazalo pristen

orientalski obraz brezskrbnega

življenja.

Skozi goščo trnjevega bambu-

sa, rotangovega grmičja in dru-

gih prepletenih rastlin, sva do-

spela na rob pragozda. Iz džun-

gle se je slišala budnica gozdnega

petelina. Danilo se je že, a

samo zunaj; ko sva pa prišla ne-

koliko globlje v gozd, naju je

objel zopet temnozeleni mrak. Kmalu so se najine oči privadi-